

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Леонова В. І.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»**

**Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
II року навчання спеціальності 231 «Соціальна робота»**

Одеса – 2024

УДК: 37.091.12+049.3+364-78+1-87

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Ушинського
(протокол № 9 від 29.02.2024 р.)*

Рецензенти:

Кулава К. О. – доктор філософії у галузі знань 23 Соціальна робота, доцент кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Паскаль О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічних технологій початкової освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Леонова В. І.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» [для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 231 «Соціальна робота»]. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 46 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни ВК 01 «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» містять плани проведення, зміст практичних занять та самостійної роботи студентів; питання для самоперевірки, тестові завдання, питання до заліку. Послідовність тем зумовлена логікою викладу матеріалу і покликана забезпечити комплексність теоретичних знань і практичних навичок студентів.

ЗМІСТ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»	4
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ.....	16
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	24
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	44

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

Актуальність навчальної дисципліни «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» зумовлена формуванням професійних компетентностей щодо педагогічної діяльності майбутніх фахівців. Навчальна дисципліна «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах» розкриває зарубіжний досвід організації соціальної роботи в країнах Західної Європи, США та Великої Британії; знайомить студентів з провідними теоретико-методологічними концепціями соціально-виховної роботи де вона є окремим самостійним напрямом соціальної сфери. Успішний розвиток соціальної роботи як науки значною мірою залежить від вивчення, осмислення та втілення в практичну діяльність досвіду провідних держав заходу, зокрема, Великої Британії, Канади, Німеччини, США, Франції. Здобутки цих соціально розвинених країн у сфері соціального виховання дітей і молоді, у налагодженій системі функціонування соціального забезпечення й обслуговування населення можуть бути вагомим підґрунтям для розвитку української системи соціального захисту, оскільки у сфері практичної діяльності соціальні працівники різних країн покликані вирішувати такі важливі для суспільства завдання, як створення сприятливих умов для найбільш вразливих, соціально незахищених верств населення: дітей, молоді, людей похилого віку й осіб, які опинилися у складній життєвій ситуації. Знання вітчизняних форм, методів і технологій соціальної роботи й тих, які діють у зарубіжних країнах, нададуть змогу студентам сформувати власну професійну позицію та виробити свою технологію роботи з різними категоріями клієнтів.

Мета навчальної дисципліни: оволодіння студентами теоретичними основами та загальними технологіями соціальної роботи в зарубіжних країнах; застосування технологій соціальної та реабілітаційної роботи в зарубіжних країнах; набуття знаннями щодо змісту технологій соціальної роботи за рубежом з особами, що мають особливі потреби.

Очікувані результати навчання: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають:

знати:

- характеристику загальних технологій соціально-педагогічної діяльності і технологій організації соціально-педагогічної роботи з різними групами клієнтів;
- можливості та умови ефективної реалізації загальнонаукових та специфічних методів у практиці соціально-педагогічної роботи;
- історію виникнення соціально-педагогічної роботи;
- зарубіжний досвід підготовки соціального педагога;
- основні аспекти підтримки дітей та молоді за рубежом та сучасний стан соціально-педагогічної роботи у США, Англії, Німеччині, Нідерландах тощо.

вміти:

- добирати та адаптувати технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності відповідно до мети, особливостей клієнтів і реальної ситуації;
- проектувати, планувати, організовувати та аналізувати організаційні форми соціально-педагогічної діяльності;
- будувати стратегію соціально-педагогічної роботи, спрямовану на саморозвиток особистості дитини та молодшої людини, реалізацію її творчого потенціалу, здібностей, задатків;
- активізувати зусилля клієнтів (індивідів, груп, спільнот) на вирішення власних проблем;
- давати об'єктивну оцінку соціальній політиці.

ОПАНОВУЮЧИ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗДОБУВАЧ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

РОЗДІЛ 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	<i>Семінар</i> «Історичні аспекти виникнення та сучасний стан розвитку соціальної роботи за кордоном»	2
2.	<i>Дискусія</i> «Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини: історична ретроспектива та сучасний стан»	2
3.	<i>Круглий стіл</i> «Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака)»	2
4.	<i>Вирішення практичних завдань</i> «Соціалізація дитини за педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі»	2
5.	<i>Круглий стіл</i> «Розвиток соціальної роботи у Великобританії»	2
6.	<i>Семінар.</i> «Соціальна робота з молоддю в Англії»	2
7.	<i>Семінар.</i> «Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині»	2
8.	<i>Дискусія.</i> «Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі»	2

9.	<i>Круглий стіл «Міжнародний досвід та передові інклюзивні практики в світі та можливість їх застосування в Україні»</i>	4
	Всього годин	20

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Форма організації на занятті	Обов'язкове практичне завдання	Термін виконання
<i>Семінар «Історичні аспекти виникнення та сучасний стан розвитку соціальної роботи за кордоном»</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> 1. Схарактеризуйте поняття про держави загального (соціального) добробуту. 2. В чому полягає сутність поняття «соціальна робота» профспілками зарубіжжя? 3. Які міжнародні документи в галузі соціальної роботи вам відомі? 4?	<i>Завдання</i> 1. Випишіть міжнародні документи соціальної сфери. 2. Випишіть міжнародні організації в соціальній сфері, які вам відомі.	На прак. занятті
<i>Дискусія «Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини: історична ретроспектива та сучасний стан»</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> 1. Схарактеризуйте історико-педагогічний аналіз міжнародного розвитку правових ініціатив стосовно захисту прав дитини. 2. Які міжнародні документи в галузі	<i>Завдання</i> 1. Підготуйте комплект презентаційних матеріалів соціального педагога для популяризації знань про права дітей. 2. Розробіть та проведіть в ігровому режимі соціально-педагогічний захід за	На прак. занятті

	захисту прав дітей існують? 3. Розкрийте сутність основних підходів до популяризації знань про права дітей в зарубіжних країнах.	загальною темою «Захист прав дітей».	
<i>Круглий стіл</i> «Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака)»	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> 1. В чому унікальність життєвого шляху Я. Корчака? 2. Педагогіка гуманізму Я.Корчака. 3. Як Я.Корчак ставився до дітей-сиріт і які його поради щодо ставлення до дітей не втратили цінності для сьогодення?	<i>Завдання.</i> 1. В Україні та зарубіжних країнах різні дитячі установи (загальноосвітні школи, реабілітаційні центри, школи-інтернати) носять ім'я педагога-гуманіста Я.Корчака: доберіть відомості про такі заклади; чому саме реабілітаційні центри для дітей з обмеженими можливостями також носять ім'я педагога-гуманіста (його ж професійна сфера діяльності була пов'язана з дитячими установами інтернатного типу)? 2. Підготуйте наукову доповідь «Зарубіжні технології опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у Польщі».	На прак. занятті
<i>Вирішення практичних завдань</i> «Соціалізація дитини за	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i>	<i>Завдання.</i> 1. Підготуйте рольову гру «Монтессорі-вчитель	На прак. занятті

<p>педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі»</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Яка унікальність життєвого шляху італійського психолога та педагога-експериментатора М.Монтессорі.? 2. Розкрийте сутність феномену системи розвиваючого навчання дітей, створеної М.Монтессорі. Назвіть принципи виховання дітей за методом М.Монтессорі. 3. Досвід діяльності сучасних Монтессорі-шкіл у різних країнах світу. 	<p>– дитина» з презентацією однієї з практичних вправ, що доцільно використовувати з вихованцями у домашніх умовах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Розробіть практичну вправу для вихованця за методом М.Монтессорі, що сприяє виробленню в нього вміння самостійно одягатися: підготуйте обладнання для пальчикової гри дитини зі шнурками (гудзиками, бантами тощо); розробіть сценарій заняття з Монтессорі-матеріалами; презентуйте гру. 	
<p><i>Семінар.</i> «Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які професійні обов'язки і завдання діяльності соціальних працівників у Німеччині.? 2. Розкрийте сутність соціальної служби в Німеччині? 3. Яка структура соціальної роботи з молоддю в Німеччині? 	<p><i>Завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомтесь з зарубіжним досвідом організації материнських центрів у ФРН 	<p>На прак. занятті</p>
<p><i>Круглий стіл</i> «Розвиток соціальної роботи у Великобританії»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p>	<p><i>Завдання.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте ціннісні орієнтації молоді Великої 	<p>На прак. занятті</p>

	<p>1 Історичні довідки про перші державні заклади Англії з соціальними працівниками. Товариство благодійних організацій.</p> <p>2 Розкрийте сутність соціальні служби для різних категорій населення в Англії.</p> <p>3 Які професійні завдання соціальних працівників Англії у різних сферах життя суспільства.?</p>	<p>Британії. Порівняйте їх з ціннісними орієнтаціями молоді України.</p> <p>2. Підготуйте доповідь про Фонди королівської сім'ї по підтримці молоді Великої Британії.</p>	
<p><i>Дискусія.</i> «Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <p>1. Розкрийте сутність становлення фахівців соціально-педагогічної сфери в Німеччині.</p> <p>2. Розкрийте сутність професійної підготовки соціальних працівників в Англії.</p> <p>3. Освіта соціальних працівників у Польщі.</p>	<p><i>Завдання.</i></p> <p>1. Заповніть порівняльну таблицю, яка відбиває тенденції підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників у будь-яких трьох країнах Західної Європи. Зіставте сильні і слабкі сторони в організації соціальної освіти зарубіжних студентів.</p> <p>2. Презентуйте стислі відомості про образ життя, цінності, розваги дітей і молоді (у формі слайдової добірки, колажу, вікторини, кросворду, презентації однієї з дитячих або молодіжних ігор тощо).</p>	<p>На прак. занятті</p>

<p><i>Круглий стіл</i> «Міжнародний досвід та передові інклюзивні практики в світі та можливість їх застосування в Україні»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз європейських практик організації спільного навчання дітей з особливими освітніми потребами та їх нормотиповими однолітками. 2. Особливості моделі one-track «одноколінний підхід»є 3. Особливості моделі multi-track 	<p><i>Завдання.</i> 1. Ознайомтеся та проаналізуйте статтю І. Гребя, М. Леврінц (2022 р.) «Міжнародний досвід реалізації інклюзивної освіти на прикладі країн Європи»</p>	<p>На прак. занятті</p>
---	---	---	-------------------------

ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Історичні аспекти виникнення та сучасний стан розвитку соціальної роботи за кордоном».

Питання для обговорення

1. Схарактеризуйте поняття про держави загального (соціального) добробуту.
2. В чому полягає сутність поняття «соціальна робота» профспілками зарубіжжя?
3. Які міжнародні документи в галузі соціальної роботи вам відомі?

Практичні завдання (робота в малих групах)

Завдання 1. Випишіть міжнародні документи соціальної сфери.

Завдання 2. Випишіть міжнародні організації в соціальній сфері, які вам відомі.

Практичне заняття 2. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини: історична ретроспектива та сучасний стан».

Питання для обговорення

1. Схарактеризуйте історико-педагогічний аналіз міжнародного розвитку правових ініціатив стосовно захисту прав дитини.
2. Які міжнародні документи в галузі захисту прав дітей існують?
3. Розкрийте сутність основних підходів до популяризації знань про права дітей в зарубіжних країнах.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготуйте комплект презентаційних матеріалів соціального педагога для популяризації знань про права дітей.

Завдання 2. Розробіть та проведіть в ігровому режимі соціально-педагогічний захід за загальною темою «Захист прав дітей».

Практичне заняття 3. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака)».

Питання для обговорення

1. В чому унікальність життєвого шляху Я. Корчака?
2. Педагогіка гуманізму Я.Корчака.
3. Як Я.Корчак ставився до дітей-сиріт і які його поради щодо ставлення до дітей не втратили цінності для сьогодення? Завдання.

Практичні завдання

Завдання 1. В Україні та зарубіжних країнах різні дитячі установи (загальноосвітні школи, реабілітаційні центри, школи-інтернати) носять ім'я педагога-гуманіста Я.Корчака: доберіть відомості про такі заклади; чому саме реабілітаційні центри для дітей з обмеженими можливостями також носять ім'я педагога-гуманіста (його ж професійна сфера діяльності була пов'язана з дитячими установами інтернатного типу)?

Завдання 2. Підготуйте наукову доповідь «Зарубіжні технології опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у Польщі».

Практичне заняття 4. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Соціалізація дитини за педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі» .

Питання для обговорення

1. Яка унікальність життєвого шляху італійського психолога та педагога-експериментатора М.Монтессорі?
2. Розкрийте сутність феномену системи розвиваючого навчання дітей, створеної М.Монтессорі. Назвіть принципи виховання дітей за методом М.Монтессорі.
3. Досвід діяльності сучасних Монтессорі-шкіл у різних країнах світу.

Практичні завдання (робота в малих групах)

Завдання 1. Підготуйте рольову гру «Монтессорі-вчитель – дитина» з презентацією однієї з практичних вправ, що доцільно використовувати з вихованцями у домашніх умовах.

Завдання 2. Розробіть практичну вправу для вихованця за методом М.Монтессорі, що сприяє виробленню в нього вміння самостійно одягатися: підготуйте обладнання для пальчикової гри дитини зі шнурками (гудзиками, бантами тощо); розробіть сценарій заняття з Монтессорі-матеріалами; презентуйте гру.

Практичне заняття 5. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині».

Питання для обговорення

1. Які професійні обов'язки і завдання діяльності соціальних працівників у Німеччині.?
2. Розкрийте сутність соціальної служби в Німеччині?

3. Яка структура соціальної роботи з молоддю в Німеччині?

Практичні завдання

Завдання 1. Ознайомтесь з зарубіжним досвідом організації материнських центрів у Німеччині.

Практичне заняття 6. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Розвиток соціальної роботи у Великобританії».

Питання для обговорення

1 Історичні довідки про перші державні заклади Англії з соціальними працівниками. Товариство благодійних організацій.

2 Розкрийте сутність соціальні служби для різних категорій населення в Англії.

3 Які професійні завдання соціальних працівників Англії у різних сферах життя суспільства?

Практичні завдання (робота в малих групах)

Завдання 1. Проаналізуйте ціннісні орієнтації молоді Великої Британії. Порівняйте їх з ціннісними орієнтаціями молоді України.

Завдання 2. Підготуйте доповідь про Фонди королівської сім'ї по підтримці молоді Великої Британії.

Практичне заняття 7. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі».

Питання для обговорення

1. Розкрийте сутність професійного становлення фахівців соціально-педагогічної сфери в Німеччині.

2. Розкрийте сутність професійної підготовки соціальних працівників в Англії.

3. Освіта соціальних працівників у Польщі.

Практичні завдання (робота в малих групах)

Завдання 1. Заповніть порівняльну таблицю, яка відбиває тенденції підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників у будь-яких трьох країнах Західної Європи. Зіставте сильні і слабкі сторони в організації соціальної освіти зарубіжних студентів.

Завдання 2. Презентуйте стислі відомості про образ життя, цінності, розваги дітей і молоді (у формі слайдової добірки, колажу, вікторини, кросворду, презентації однієї з дитячих або молодіжних ігор тощо).

Практичне заняття 8. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Творча адаптація зарубіжного досвіду соціально-педагогічній і благодійній діяльності в Україні» .

Питання для обговорення

1. Конкретизуйте, які саме заходи слід здійснити для онлайн – консультивання молоді (скористуйтеся відомостями про укр. проект «Молодь вибирає життя», що створений за підтримки організації «Connect plus»

Практичні завдання.

Завдання 1. За інтернет - адресою сайту www.dobrochyn.org вкажіть: які види соціальної реклами про благодійну організацію представлені на сайті; наскільки сайт благодійної організації суттєво впливає на активність громадян у благодійності? Які поради Ви б запропонували для поширення соціальної інформації, щоб підвищити активність громадян в благодійних заходах.

Завдання 2. Підготувати наукову доповідь про сучасні підходи до організації соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в одній із країн Західної Європи (у друкованому форматі)

РОЗДІЛ 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

РОЗПОДІЛ ГОДИН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
		Денна форма	
1.	Історичні аспекти виникнення та сучасний стан розвитку соціальної роботи за кордоном	7	Індивідуальна, групова співбесіда усне опитування, перевірка практичних завдань
2.	Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини: історична ретроспектива та сучасний стан	7	
3.	Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака)	7	
4.	Соціалізація дитини за педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі	7	
5.	Розвиток соціальної роботи у Великобританії	7	
6.	Соціальна робота з молоддю в Англії	7	
7.	Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині	7	
8.	Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі	7	
9.	Творча адаптація зарубіжного досвіду соціально-педагогічній і благодійній діяльності в Україні	14	
	ВСЬОГО ГОДИН:	70	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА
ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовний модуль 1 Історичні тенденції розвитку соціально-педагогічної роботи

Тема 1. *Історичні аспекти виникнення й стан розвитку соціальної роботи за кордоном.* Історія виникнення соціальної роботи. Визначення поняття «соціальна робота» профспілками зарубіжжя. Міжнародні документи в галузі соціальної роботи. Міжнародні організації в соціальній сфері. Поняття про держави загального (соціального) добробуту.

Тема 2. *Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини.* Історико-педагогічний аналіз міжнародного розвитку правових ініціатив стосовно захисту прав дитини. Міжнародні документи в галузі захисту прав дітей. Конвенція ООН про права дитини. Основні підходи до популяризації знань про права дітей в зарубіжних країнах.

Тема 3. *Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака).* Біографія видатного польського педагога Я.Корчака. В чому унікальність життєвого шляху цієї людини? Педагогіка гуманізму Я.Корчака. Як Я.Корчак ставився до дітей-сиріт і які його поради щодо ставлення до дітей не втратили цінності для сьогодення?

Тема 4. *Соціалізація дитини за педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі.* Унікальність життєвого шляху італійського психолога та педагога-експериментатора М.Монтессорі. Феномен системи розвиваючого навчання дітей, створеної М.Монтессорі. Принципи виховання дітей за методом М.Монтессорі. Досвід діяльності сучасних Монтессорі-шкіл у різних країнах світу.

Змістовний модуль 2 Науково-практичні основи розвитку соціальної роботи в країнах Західної Європи

Тема 5. *Розвиток соціальної роботи у Великобританії.* Історичні довідки про перші державні заклади Англії з соціальними працівниками. Товариство благодійних організацій. Соціальні служби для різних категорій населення в Англії. Професійні завдання соціальних працівників Англії у різних сферах життя суспільства.

Тема 6. *Соціальна робота з молоддю в Англії.* Соціальна робота в школах Англії. Юнацькі служби у Великій Британії. Дитячий Скаутський рух в Англії. Організація дозвільної діяльності підлітків Великої Британії на вулиці та в Інтернет-кав'ярнях.

Тема 7. *Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині.* Професійні обов'язки і завдання діяльності соціальних працівників у Німеччині. Соціальні служби в Німеччині. Соціальна робота з молоддю в Німеччині.

Тема 8. *Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі.* Професійне становлення фахівців соц.-пед. сфери в Німеччині. Професійна підготовка соціальних працівників в Англії. Освіта соціальних працівників у Польщі.

Тема 9. *Творча адаптація зарубіжного досвіду соціально-педагогічній і благодійній діяльності в Україні.* Залучення громадян різних країн до участі у благодійних акціях.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу. Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору. Усі завдання виконуються у зошиті для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Змістовний модуль 1 Історичні тенденції розвитку соціально-педагогічної роботи

Тема 1. Історичні аспекти виникнення й стан розвитку соціальної роботи за кордоном.

1. Історія виникнення соціальної роботи.
2. Роль діагностичної та функціональної шкіл у теорії соціальної роботи.
3. Основні поняття щодо соціалізації особистості в зарубіжній науці.
4. Соціалізація особистості через навчання демократичних правил.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте основні причини створення навчальних закладів для соціальних працівників.
2. Що вкладається в термін «соціалізація» за кордоном на сучасному етапі?
3. Які фактори соціалізації впливають на розвиток особистості?
4. На що була спрямована теорія соціалізації Т. Парсонса?

Тема 2. Зарубіжний досвід соціального захисту прав людини.

1. Виникнення соціальної роботи як професії.
2. Науково-дослідні традиції в соціальній роботі.
3. Професія соціального працівника: сучасні вимоги

Тема 3. Історичний досвід соціальної опіки дітей-сиріт у Польщі (педагогіка гуманізму Я. Корчака).

В Україні та зарубіжних країнах різні дитячі установи (загальноосвітні школи, реабілітаційні центри, школи-інтернати) носять ім'я педагога-гуманіста Я.Корчака: доберіть відомості про такі заклади; чому саме реабілітаційні центри для дітей з обмеженими можливостями також носять ім'я педагога-гуманіста (його ж професійна сфера діяльності була пов'язана з дитячими установами інтернатного типу)?

Підготуйте наукову доповідь «Зарубіжні технології опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у Польщі»

Тема 4. Соціалізація дитини за педагогічною системою італійського педагога М.Монтессорі.

Розробіть практичну вправу для вихованця за методом М.Монтессорі, що сприяє виробленню в нього вміння самостійно одягатися: підготуйте обладнання для пальчикової гри дитини зі шнурками (гудзиками, бантами тощо); розробіть сценарій заняття з Монтессорі-матеріалами; презентуйте гру.

Змістовний модуль 2 Науково-практичні основи розвитку соціальної роботи в країнах Західної Європи

Тема 5. Розвиток соціальної роботи у Великобританії.

1. Становлення та особливості соціальної роботи.
2. Соціальна робота в школі.
3. Британська технологія сімейного проекту «Мостова сім'я».
4. Соціальна робота з інвалідами.
5. Специфіка та напрями благодійної роботи з вразливими сім'ями.
6. Підготовка кадрів соціальних працівників.

Тема 6. Соціальна робота з молоддю в Англії.

1. Назвіть коли розпочалася у Великій Британії професійна підготовка спеціалістів у галузі соціальної роботи.
2. У чому полягає специфіка соціальної роботи в школі?

3. На яких рівнях здійснюється соціальна робота у Великобританії?
4. Назвіть у чому полягають функції соціальних служб країни.
5. Розкрийте особливості соціальної роботи з інвалідами.
6. Зміст і форми організації підготовки фахівців соціальної роботи в навчальних закладах Великобританії.
7. Назвіть загальні принципові положення, якими керуються у підготовці фахівців соціальної роботи всі вузи Великої Британії.
8. Організація юнацьких служб у країні.
9. Назвіть особливості проведення благодійництва у Великій Британії.
10. Охарактеризуйте особливості роботи з дітьми із неблагополучних сімей у Великобританії.

Тема 7. Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в Німеччині.

1. Становлення соціально-педагогічної роботи.
2. Діяльність соціальних служб.
3. Соціальна допомога дітям, підліткам і їхнім родинам.
4. Соціальний захист дітей.
5. Соціальний захист населення.
6. Розкрийте коли відбулося становлення соціальної роботи в Німеччині.
7. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності соціальних працівників.
8. Розкрийте специфіку діяльності соціальних служб.
9. Назвіть особливості соціальної допомоги дітям, підліткам і їхнім родинам.
10. Розкрийте основні принципи профілактики соціальної допомоги.
11. Назвіть головні функції соціальної роботи.
12. Розкрийте особливості соціального захисту дітей.
13. Назвіть на яких рівнях здійснюється підготовка соціальних педагогів у Німеччині.

14. Назвіть відмінності в підготовці фахівців соціальної сфери в Україні та Німеччині.

15. Назвіть основні типи навчальних програм з соціальної роботи у вузах Німеччини..

16. Підготовка кадрів соціальних працівників.

17. Соціальне обслуговування інвалідів

Тема 8. Професійна освіта соціальних педагогів і соціальних працівників у Західній Європі.

1. Організація соціальної роботи.
2. Педагогіка оточуючого середовища.
3. Педагогічна анімація.
4. Соціальна робота з сім'ями.
5. Соціальне обслуговування інвалідів.
6. Технологія взаємних зобов'язань «Соціальний контракт».
7. Соціальне обслуговування мігрантів і біженців.
8. Підготовка кадрів соціальних працівників.
9. Назвіть, хто організує соціальну роботу у Франції?
10. Охарактеризуйте особливості соціальної роботи в країні.
11. Розкрийте поняття «педагогіка оточуючого середовища».
12. Назвіть основні причини введення у Франції посади «аніматорів».
13. Розкрийте особливості педагогічної анімації.
14. Охарактеризуйте особливості соціальної роботи з дітьми та молоддю у Франції.
15. Назвіть, що є характерною ознакою процесу реалізації молодіжної політики та соціально-педагогічної роботи з молоддю у Франції?
16. Назвіть на яких рівнях здійснюється підготовка соціальних педагогів у Франції?
17. Розкрийте особливості професійної підготовки соціальних працівників.
18. Назвіть відмінності в підготовці фахівців соціальної сфери в Україні та Франції.

Тема 9. Творча адаптація зарубіжного досвіду соціально-педагогічній і благодійній діяльності в Україні.

1. Основні етапи розвитку допомоги й взаємодопомоги в Україні.
2. Досягнення України в галузі соціальної роботи.
3. Соціальна робота з молоддю.
4. Принципи державної молодіжної політики.
5. Соціальне обслуговування інвалідів.
6. Підвищення рівня життя бідних та малозабезпечених.
7. Технології роботи з вразливими сім'ями.
8. Соціальне обслуговування мігрантів та біженців.
9. Підготовка соціальних працівників в Україні.
10. Охарактеризуйте основні етапи розвитку допомоги й взаємодопомоги в Україні.
11. Розкрийте основні причини розвитку соціальної допомоги й підтримки населення.
12. Охарактеризуйте сучасну соціально-психологічну ситуацію в Україні.
13. Розкрийте особливості соціальної роботи з молоддю.
14. Назвіть особливості системи становлення й реалізації державної молодіжної політики.
15. Соціальні служби у вирішенні молодіжних проблем.
16. Назвіть основні форми діяльності служб соціального захисту населення.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Підготувати проєкт на електронному і паперовому носіях, виступити на семінарському занятті (протягом семестру).

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА ПРОЄКТУ (за вибором)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		Дена форма
1.	«Молодь вибирає життя»	
2.	«Захист прав дітей у зарубіжних країнах».	
3.	«Захист прав дітей в Україні».	
	Разом	10

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

РОЗДІЛ 3.

КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Що служило визначальним фактором формування ідей милосердя у Давній Греції?
2. Основними елементами соціальної політики в Давньому Китаї, було:

- а) безплатний розподіл зерна;
- б) використання всіх пустуючих площ під засів безплатним зерном;
- в) переселення голодуючих у благополучні райони країни;
- г) заборона боргового рабства і заміна його відробітками;
- д) ваш власний варіант.

3. Підтримка осиротілих і покинутих дітей та дітей бідних родичів у Римі здійснювалась ...

4. У давніх Афінах система соціальної допомоги складала:

- а) покриття витрат на організацію всенародних свят;
- б) відправлення літургії;
- в) надання соціальних допомог;
- г) відрядження громадян у подорожі з метою переймання кращого досвіду.

5. Першу відому форму закладу соціальної допомоги заснував ... у ... році.

6. Чим відрізнялося іудейське суспільство у розвитку соціальної допомоги:

- а) створило систему підтримки, засновану на альтруїзмі, любові до ближнього;
- б) створенням спеціальних благодійних кас;
- в) фінансуванням всенародних свят та видовищ;
- г) організацією системи державної допомоги нужденним.

7. Соціальна допомога в іудейській культурі визначала ...

8. Архаїчна форма допомоги у слов'ян мала наступні форми:

- а) культові;
- б) сімейно-шлюбні;

17

- в) общинно-родові;
- г) господарські;
- д) ваш варіант відповіді.

9. Поширення християнства сприяло виникненню принципово нової форми виховання – це ...

10. Назвіть основні відмінності у внутріродових відносинах слов'ян і давніх германських та литовських народів.

11. Соціальна робота, як вид діяльності, виникла:

- а) у кінці XVIII ст.;
- б) на початку XIX ст.;
- в) у кінці XIX ст.;
- г) на початку XXI ст.;
- д) Ваш варіант відповіді ...

12. Початок соціальної роботи був покладений:

- а) Мері Річмонд;
- б) Самуель Барнет;
- в) Джеймс Адамс;
- г) Стівен Шардлоу.

13. Соціальні заходи М. Річмонд розподілила на дві взаємодоповнюючі категорії:

- а) опосередковану і безпосередню;
- б) опосередковану і не пряму;
- в) матеріальну і моральну;
- г) фізичну і психологічну.

14. У більшій мірі сетльмент-центрів у своїй діяльності цікавило:

- а) добродійність;
- б) організація дозвілля;
- в) освітня діяльність;
- г) усі варіанти вірні.

15. Соціальна спільність – це ...

- а) спільна форма існування кількох спільностей;

- б) групи людей, які існують поруч та мають однаковий соціальний статус;
- в) можливість існування вищого класу разом з нижчим із рівними правами;
- г) сукупність людей, що мають спільні соціальні ознаки: соціальні зв'язки, ціннісні орієнтації, традиції, погляди.

16. Сучасна соціальна робота має на меті:

- а) матеріальна допомога громадянам;
- б) забезпечення безтурботного життя громадянам;
- в) організація зайнятості і відпочинку населення;
- г) конкретна персональна допомога людині.

17. Об'єктом соціальної роботи є:

- а) проблеми людей, розв'язання яких потребує сторонньої допомоги;
- б) ситуації, що склалися у громадян;
- в) держава, державні, благодійні, громадські організації;
- г) працівники соціальної сфери.

18. ... – передбачає регулювання правових, економічних відносин людини із суспільством, надання їй допомоги та підтримки в подоланні проблеми.

- а) предмет соціальної роботи;
- б) завдання соціальної роботи;
- в) мета соціальної роботи;
- г) характеристика соціальної роботи.

19. Конкретна практика соціальної роботи пов'язана з:

- а) самосвідомістю;
- б) національною свідомістю та ментальністю;
- в) соціальними стереотипами;
- г) рівнем життя та культури.

20. Соціальна робота у:

- а) Великій Британії / 1) займаються працівники служби апробації;
- б) Франції / 2) не належить робота з молоддю і робота в громаді;

в) Німеччині / 3) тісно пов'язана із соціальним захистом і соціальною педагогікою;

г) США / 4) зосереджена на проблемних сферах соціуму;

д) Україні / 5) має у своїй основі «медичну модель».

21. Соціальна робота в США здійснюється у:

а) школах;

б) соціальних центрах;

в) ...;

г) ...;

д)

22. Соціальна робота в США спрямована на

23. Основною формою соціальної роботи є:

а) сімейна терапія;

б) сімейне консультування;

в) соціальний захист;

г) фінансова допомога.

24. Робота із сім'ями та дітьми здійснюється в основних напрямках:

а) у соціальному забезпеченні;

б) у домашніх умовах;

в) у фінансовому забезпеченні;

г) за межами дому.

25. Денний догляд за дітьми – це:

а) допомога в домашніх умовах;

б) послуга для працюючих батьків;

в) догляд за дітьми в школі;

г) робота за межами дому.

26. Сімейне консультування – це:

а) робота з сім'єю зосереджена на внутрішні відносини;

б) робота з сім'єю зосереджена на зовнішні відносини.

27. Основними об'єктами роботи шкільного соціального працівника є:

- а) учні;
- б) вчителі;
- в) батьки;
- г) всі перераховані.

28. Охарактеризуйте побудову системи соціальної роботи в школах у США.

29. Назвіть основні рівні системи підготовки соціальних працівників у ВНЗ США.

30. «Гайденс» – це:

- а) система таборів у США, яка спрямована на соціалізацію молоді;
- б) молодіжна скаутська організація у США;
- в) психолого-педагогічна служба у США, яка здійснює різноманітні види соціальної діяльності, спрямовані на допомогу дітям та молоді;
- г) різновид внутрішкільної соціально-педагогічної служби, що надає допомогу особистості в пізнанні самої себе і оточуючого світу

31. Основними законами Канади, що регламентують основні елементи системи соціального забезпечення, є ...

32. Сучасна пенсійна система Канади складається з:

- а) пенсії за віком;
- б) пенсії за працю;
- в) пенсії за інвалідність;
- г) приватні пенсійні виплати.

33. Охарактеризуйте основні переваги канадської системи управління економікою, суспільством і державою.

34. Програми допомоги у Канаді розраховані на:

- а) всі прошарки населення;
- б) неповнолітніх дітей;

в) безробітних;

г) людей похилого віку;

д) усі перераховані.

35. Розкрийте основну мету усіх програм з соціального забезпечення дітей.

36. Основними видами соціальної допомоги є:

а) допомога на дітей;

б) допомога по безробіттю;

в) допомога по тимчасовій непрацездатності;

г) для підтримання забезпеченої старості;

д) усі названі види.

37. Питаннями організації соціального захисту і реабілітації інвалідів в Канаді займається ...

38. Практика соціальної роботи Канади розвивається в таких напрямках:

а) клінічна соціальна робота;

б) розвиток соціальної політики;

в) соціальний захист населення;

г) Ваш власний варіант.

39. Основними канадськими фондами, що надають соціальну допомогу, є ...

40. Назвіть основні шляхи адаптації ідей досвіду Канади до вітчизняних Умов

41. Професійна підготовка спеціалістів в галузі соціальної роботи розпочалася у Великій Британії у:

а) 1845 р.;

б) 1886 р.;

в) 1898 р.;

г) 1915 р.

42. Основні функції соціальних служб країни полягають у

43. Соціальна робота у Великобританії отримала суттєвий розвиток після

другої Світової війни за рахунок:

- а) збільшення кількості потребуючих допомоги;
- б) фінансової підтримки держави;
- в) важкої міжнародної політики;
- г) добре підготовлених спеціалістів.

44. У Великобританії соціальні працівники є співробітниками не школи, а

...

45. Виберіть зайвий рівень соціальної роботи у Великобританії:

- а) державний;
- б) регіональний;
- в) місцевий;
- г) сімейний.

46. Загальними принциповими положення, якими керуються у підготовці фахівців соціальної роботи всі вузи Великої Британії, є

47. Головна мета навчання дітей-інвалідів у країні:

- а) навчити основам письма і рахування;
- б) сформувати рухові уміння;
- в) сформувати навички соціалізації;
- г) усі вище перераховані.

48. Який основний принцип покладений в основу підготовки соціальних працівників у Великобританії?

49. У більшості навчальних закладів Великої Британії обсяг навантаження на практику студентів становить:

- а) 30-35%;
- б) 40-50%;
- в) 50-60%;
- г) 60-70%.

50. На Вашу думку, що потрібно перейняти Україні у Великобританії для

розвитку соціальної роботи?

51. Професія соціального працівника в Німеччині виникла:

- а) у кінці XX ст.;
- б) на початку XX ст.;
- в) у середині XX ст.;
- г) на початку 90-х років XX ст.

52. Основними напрямками діяльності соціальних працівників на сьогодні є...

53. Фахівець, зайнятий у сфері соціальної роботи або виховної діяльності в Німеччині – це:

- а) соціальний психолог;
- б) соціальний працівник;
- в) соціальний педагог;
- г) Ваш варіант відповіді ...

54. Соціальна педагогіка в Німеччині покликана вирішувати проблеми, пов'язані з ...

55. Які види спеціальних соціальних служб існують в країні?

- а) створені всередині загальних соціальних служб як результат, реакція на потребу, що виникла в районі;

140

- б) діючі за межами загальних служб для вирішення особливих проблем у місті або сільській місцевості;
- в) не пов'язані у своїх задачах із загальними соціальними службами;
- г) усі вірні відповіді.

56. Які основні соціальні функції реалізують соціальні служби підприємств у Німеччині?

57. Створення дітям у родині і суспільстві гідних умов, зміцнення їхніх прав і мобілізація сил для їхньої реалізації – це:

- а) «діюча допомога»;
- б) «насильство над дітьми»;
- в) «захист дітей»;
- г) Ваш власний варіант відповіді.

58. У 1899 р. під керівництвом була заснована однорічна програма підготовки соціальних працівників у Німеччині.

59. Підготовка соціальних працівників у Німеччині здійснюється на наступних рівнях:

- а) допрофесійному, середньо спеціальному та вищій освіти;
- б) бакалавра, магістра, доктора філософії;
- в) допрофесійному, професійних училищ, середньої спеціальної освіти та вищої освіти;
- г) Ваш власний варіант відповіді.

60. Які основні типи навчальних програм пропонуються в школах соціальної роботи в Німеччині?

61. У Франції соціальну роботу організовує:

- а) педагогічний аніматор;
- б) Міністерство соціальних справ і національної солідарності;
- в) соціально-педагогічний працівник;
- г) департаменти всіх міністерств.

62. Державний сектор соціальних служб включає наступну систему

63. Найважливішими принципами «педагогіки оточуючого середовища» є:

- а) педагогічна співпраця;
- б) педагогічний діалог;
- в) міжособистісне спілкування;
- г) усі вірні відповіді.

64. Одним із найважливіших завдань навчально-виховної діяльності школи у Франції є

65. Педагогічна анімація в країні:

а) сприяє вільному і автономному самовизначенню особистості у групі і самовизначенню груп;

б) пробуджує у людині віру в свої сили і можливості;

в) активізує процес спілкування, самопізнання, самовизначення, встановлює новий стиль відносин;

г) усі вірні відповіді.

66. У Франції був уведений термін «аніматор» для

67. Основними сферами діяльності французьких аніматорів є:

а) соціально-економічна сфера;

б) відкриті для населення об'єднання в житлових кварталах;

в) спеціальні об'єднання для окремих категорій населення;

г) організація туризму і відпочинку;

д) усі вірні відповіді.

68. У Франції характерною ознакою процесу реалізації молодіжної політики та соціально-педагогічної роботи з молоддю є

69. Професійне навчання соціальної роботи у Франції розпочалося у:

а) кінці XIX ст.;

б) 1907 р.;

в) 1917 р.;

г) 1932 р.

70. Період професійної підготовки соціальних працівників у Франції триває ...

71. Визначити основні категорії працівників, хто займається соціальною роботою у Швеції:

а) медичні працівники;

б) соціальні педагоги;

в) соціальні працівники;

г) усі вірні відповіді.

72. Система соціального обслуговування у Швеції почала складатися

73. Соціальна робота у Швеції проводиться на наступних рівнях:

а) індивідуально та у родині;

б) у громаді;

в) на муніципальному, загальнонаціональному й міжнародному рівнях;

г) усі вірні відповіді.

74. Основним завданням шведських працівників соціальної сфери є

75. Головні обов'язки щодо соціального обслуговування у Швеції покладено на:

а) соціальні служби;

б) муніципалітети;

в) спеціалізовані заклади соціального обслуговування;

г) суспільство.

76. Метою роботи кризових центрів для чоловіків і жінок є

77. Основним завданням поштової служби Швеції в соціальній допомозі населенню є:

а) доставка товарів додому;

б) відвідування за місцем проживання;

в) інформування працівників соціальної служби про людей, що потребують соціальної допомоги;

г) усі вірні відповіді;

д) Ваш власний варіант відповіді.

78. Метою виникнення в країні підліткових клубів є

79. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у Швеції триває протягом:

а) 2 років;

б) 3 років;

в) 3,5 років;

г) 5 років.

80. Головна мета притулків для підлітків, що пішли з родини – це

81. Забезпечення соціальної стабільності у КНР – це:

а) жорсткий контроль за засобами масової інформації і придушення політичної опозиції, суворе додержання лінії партії, а в ідеологічній сфері – пропаганда патріотизму, загального добробуту і соціалізму;

б) зниження бідності, скорочення безробіття, боротьба з корупцією, злочинністю, тобто забезпечення такого життя народу, коли кожен громадянин буде знати, що чекає його завтра і через декілька років, коли можна жити без потрясінь і страху;

в) збереження суспільного порядку і згоди;

г) усі вірні відповіді.

82. Вкажіть три основні проблеми у соціальній сфері Китаю

83. Основні напрямки розвитку системи соціального страхування в Китаї – це:

а) створення страхових пенсійних фондів у містах за рахунок внесків держави, підприємств і самих робітників та службовців;

б) створення єдиних фондів страхування по безробіттю;

в) розширення соціальної бази страхування в містах, включення в систему страхування сільських підприємств плюс розподіл пенсійних фондів і внесків;

г) усі вірні.

84. Який специфічний механізм забезпечення робочим місцем молоді людини практикується у Китаї?

85. Система освіти у навчальних закладах Китаю включає:

а) дошкільну освіту, середню школу і вищу освіту;

б) дошкільну освіту, початкову школу, неповну середню школу, повну середню школу, університет, аспірантуру;

- в) дошкільну освіту, середню школу, вищу освіту, аспірантуру;
- г) усі варіанти вірні.

86. Чим пояснюють науковці різке зростання тривалості життя японців у післявоєнні роки?

87. Проблема «ідзіме» в Японії – це:

- а) система оздоровлення школярів, молоді, що навчається;
- б) дитяча жорстокість, яка проявляється у ставленні деяких дітей до своїх слабких однолітків;
- в) надмірне захоплення напівфабрикатами і напоями із автоматів, пристрасне захоплення комп'ютерними програмами і телевізійними коміксами, зменшення кількості прогулянок і відпочинку на свіжому повітрі, рухливих ігор з дітьми на вулиці, тобто все те, що відображається на зорові і кістковому розвитку молодого організму;
- г) підготовка спеціалістів у галузі медицини і охорони здоров'я шляхом підвищення рівня освіти.

88. Здоровий спосіб життя по-японськи означає

89. Система вищої освіти Японії включає:

- а) коледжі, інститути, університети ;
- б) університети повного циклу, університети прискореного циклу, професійні коледжі, технічні інститути;
- в) державні та приватні коледжі, інститути, університети;
- г) підготовчі школи, коледжі, інститути, університети.

90. Назвіть, яка освіта в Японії є найвищою цінністю з усіх видів освіти і чому?

91. Основними завданнями системи соціального забезпечення Ізраїлю є:

- а) забезпечення прожиткового мінімуму малозабезпеченим групам населення;
- б) підтримка рівня життя працівника і його сім'ї в екстраординарних ситуаціях;
- в) зміна розподілу доходів у напрямку великої рівності;

г) усі вірні відповіді.

92. Державне страхування здоров'я в країні забезпечує

93. Відповідно до вимог закону, кожен житель Ізраїлю у віці 18 років і старше повинен:

- а) бути застрахованим у Відомстві національного страхування;
- б) платити страхові внески, якщо він працює, у сумі 4,8% від заробітної плати;
- в) бути записаним у будь-якій лікарняній касі і має право на отримання медичних послуг;
- г) усі відповіді вірні.

94. Відомство національного страхування виплачує допомогу наступним категоріям населення

95. Керівним органом системи охорони здоров'я Ізраїлю є:

- а) Міністерство охорони здоров'я;
- б) Фонд страхування на випадок хвороби для працюючих;
- в) усі вірні відповіді;
- г) Ваш власний варіант відповіді.

96. Головний принцип системи охорони здоров'я Ізраїлю –

97. Бюджетні урядові асигнування мають на меті – надання допомоги наступним категоріям населення:

- а) тим особам і сім'ям, які не в змозі забезпечити собі прожитковий мінімум трудовою діяльністю їх годувальників;
- б) пенсії інвалідам Армії оборони Ізраїлю; особам, постраждавшим унаслідок проживання в прикордонній смузі; інвалідам – борцям проти нацизму і жертвам нацизму; не охоплених законом про соцстрахування;
- в) усі вірні відповіді;
- г) Ваш власний варіант відповіді.

98. В Ізраїлі кожна дитина, незалежно від того, народилася вона у шлюбі чи поза ним,

99. Підготовка соціальних працівників в сучасному Ізраїлі здійснюється за наступними рівнями:

- а) молодший спеціаліст, бакалавр і магістр;
- б) бакалавр і магістр;
- в) бакалавр, магістр і доктор філософії;
- г) усі вірні відповіді;
- д) Ваш власний варіант відповіді.

100. Головним завданням системи освіти країни є

Теми рефератів

1. Основи соціальної політики в Давньому Китаї.
2. Соціальна допомога у давніх Греції та Римі.
3. Аналіз архаїчних форм допомоги в античних державах.
4. Розвиток соціальної допомоги в іудейській культурі.
5. Особливості суспільної допомоги у давніх слов'ян.
6. Уявлення про милосердя, допомогу нужденним і любов до ближнього у
7. найдавніших релігійних книгах
8. Виникнення і розвиток шкіл підготовки соціальних працівників.
9. Перші наукові школи в соціальній роботі США.
10. Сучасні теоретичні моделі соціальної роботи.
11. Системи підготовки соціальних працівників за кордоном.
12. Супервізорство в соціальній роботі.
13. Етичні принципи і дилеми в соціальній роботі.
14. Національна асоціація соціальних працівників у США.
15. Медичне страхування в США.
16. Програма допомоги сім'ям з дітьми в США.
17. Приватне страхування в США.
18. Національні добровольчі організації в США.
19. Хоспісне обслуговування в США.

20. Основні технології соціальної роботи в Канаді.
21. Медичне страхування в Канаді.
22. Програма допомоги сім'ям з дітьми в Канаді.
23. Приватне страхування в Канаді.
24. Особливість соціальної роботи з інвалідами в Канаді.
25. Хоспісне обслуговування в Канаді.
26. Особливості соціальної роботи у Великобританії.
27. Специфіка соціальної роботи в школі.
28. Система підготовки соціальних працівників у Великобританії.
29. Особливості соціальної роботи з інвалідами.
30. Діяльність благодійних організацій у Великобританії.
31. Організація юнацьких служб у країні.
32. Становлення соціально-педагогічної роботи.
33. Соціальне забезпечення в Німеччині.
34. Система підготовки соціальних працівників і соціальних педагогів.
35. Благодійні союзи в Німеччині.
36. Соціальна допомога дітям, підліткам і їхнім родинам.
37. Соціальний захист дітей
38. Організація соціальної роботи у Франції.
39. Особливості «педагогіки оточуючого середовища».
40. Пенсійна система у Франції.
41. Особливості соціальної роботи з дітьми та молоддю.
42. Система підготовки соціальних працівників у Франції.
43. Реалізація молодіжної політики та соціально-педагогічної роботи з молоддю.
44. Специфіка соціальної роботи в громаді.
45. Особливість діяльності соціальних служб у Швеції.
46. Специфіка роботи підліткових клубів.

47. Досвід роботи кризових центрів для дорослих у Швеції.
48. Участь поштової служби в соціальній допомозі населенню.
49. Система підготовки соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у Швеції.
50. Особливості соціальної політики в КНР.
51. Поняття сімейної взаємодопомоги в Китаї.
52. Система соціального страхування в КНР.
53. Система підготовки соціальних працівників у КНР.
54. Соціальний захист населення в Японії.
55. Особливості соціального забезпечення в Японії.
56. Система підготовки соціальних працівників в Японії.
57. Характеристика системи соціального забезпечення в країні.
58. Програми соціальної допомоги в Ізраїлі.
59. Особливості національного страхування.
60. Система підготовки соціальних працівників в сучасному Ізраїлі.
61. Особливості виховання молоді в країні.
62. Захист прав дітей в Ізраїлі.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

з навчальної дисципліни

«ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

1. Визначити актуальність вивчення зарубіжного досвіду соціальної роботи
2. Дати характеристику методам вивчення зарубіжного досвіду
3. Історичні етапи розвитку соціальної роботи
4. Міжнародні акти в соціальній сфері глобального характеру
5. Основні напрями діяльності неурядових організацій які займаються розробкою та інтеграційною політикою у сфері соціальної роботи
6. Проаналізувати основні зарубіжні моделі соціальної роботи
7. Здійснити порівняльний аналіз зарубіжних моделей соціальної роботи

8. Соціальна робота з дітьми та молоддю в зарубіжних країнах
9. Соціальна робота з жінками в зарубіжних країнах
10. Соціальна допомога літнім людям за кордоном
11. Соціальна робота з людьми із особливими потребами
12. Державний, регіональний, муніципальний рівні реалізації соціальних програм
13. Основні види соціальної роботи в США
14. Професійна підготовка соціальних працівників в США
15. Здійснити порівняльний аналіз соціальної роботи США та України
16. Історія розвитку соціальної роботи у Великобританії
17. Рівні соціальної роботи у Великобританії
18. Професійна підготовка соціальних працівників у Великобританії
19. Зробити порівняльний аналіз діяльності соціальних працівників у Великобританії та Україні
20. Розвиток соціальної роботи в Німеччині
21. Професійна підготовка соціальних працівників в Німеччині
22. В чому полягає різниця у вимогах до працівників сфери соціальної роботи та соціальної педагогіки в Німеччині
23. Сучасний стан розвитку соціальної роботи в Німеччині
25. Спільність і відмінності соціальної роботи в Україні та в інших країнах
26. Особливості роботи з різними категоріями клієнтів в Україні
27. Основні тенденції розвитку соціальної роботи в світі
28. Зробити порівняльний аналіз соціальної роботи в Європі та Америці
29. Розкрити сутність державних освітніх стандартів у галузі соціальної роботи в Україні.
30. Розкрити сутність поняття „державна загального добробуту”
31. Проаналізувати специфіку вияву західноєвропейських тенденцій соціальної освіти

32. Які елементи позитивного досвіду соціальної освіти у Великій Британії можуть бути впроваджені в Україні?
33. Розкрийте особливості діяльності соціальних служб у Великій Британії. Зробіть порівняльний аналіз соціальних служб у Великій Британії і США.
34. Діяльність соціальних служб в США
35. Використовуючи досвід соціальної роботи в Англії, охарактеризуйте сутність і головні ознаки моделі соціальної інтеграції, компенсації і лібералізму.
36. Охарактеризувати діяльність соціальних служб у Великій Британії
37. Які особливості організації соціальної роботи в школах США
38. Оцініть досвід роботи психолого-педагогічної служби “Гайденс”.
39. Проведіть порівняльний аналіз організаційних моделей підготовки фахівців соціальної роботи в США і Україні. Охарактеризуйте актуальні проблеми, спільне та відмінне в їх розвитку.
40. Розкрийте специфіку системи соціального захисту та соціальної роботи з дітьми в Німеччині.
41. Визначити актуальність вивчення зарубіжного досвіду соціальної роботи
42. Дати характеристику методам вивчення зарубіжного досвіду
43. Історичні етапи розвитку соціальної роботи
44. Міжнародні акти в соціальній сфері глобального характеру
45. Основні напрями діяльності неурядових організацій які займаються розробкою та інтеграційною політикою у сфері соціальної роботи
46. Проаналізувати основні зарубіжні моделі соціальної роботи
47. Здійснити порівняльний аналіз зарубіжних моделей соціальної роботи
48. Соціальна робота з дітьми та молоддю в зарубіжних країнах
49. Соціальна робота з жінками в зарубіжних країнах
50. Соціальна допомога літнім людям за кордоном
51. Соціальна робота з людьми із особливими потребами
52. Державний, регіональний, муніципальний рівні реалізації соціальних програм

53. Основні види соціальної роботи в США
54. Професійна підготовка соціальних працівників в США
55. Здійснити порівняльний аналіз соціальної роботи США та України
56. Історія розвитку соціальної роботи у Великобританії
57. Рівні соціальної роботи у Великобританії
58. Професійна підготовка соціальних працівників у Великобританії
59. Зробити порівняльний аналіз діяльності соціальних працівників у Великобританії та Україні
60. Розвиток соціальної роботи в Німеччині

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Кубіцький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 5-е вид., доп. і перероб. Київ : Міленіум, 2017. 359 с
2. Леонова В.І. Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вулична соціальна робота» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня IV року навчання спеціальності 231 «Соціальна робота». Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. 42 с.
3. Леонова В.І. Волонтерський рух в Україні. Метод. реком. Одеса, 2019. 72 с.
4. Слозанська, Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка. 2018, 382 с.

Допоміжна

1. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020, 192 с.

2. Леонова В. І. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку під час воєнного стану. *Інноваційна педагогіка* : Одеса, 2023. Вип. 61. С. 127.
3. Леонова В.І. Впровадження педагогічних умов у процесі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до професійної діяльності. *Інноваційні технології у підготовці студентів педагогічних ЗВО* : монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2021. С - 199-238.
4. Леонова В. І. Адаптація дітей в зарубіжних країнах під час воєнного стану в Україні : IV Всеукраїнська науково-практична конференція (з міжнародною участю) МГПШ «Бейт-Хана» : *«Гуманітарно-педагогічна освіта: здобутки, проблеми, перспективи»* 23 листопада 2023 року.
5. Леонова В.І. Основні напрями роботи соціального педагога з дітьми в умовах воєнного стану. *Модернізація змісту освіти у підготовці майбутніх професійно-педагогічних фахівців* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Кривий Ріг, 21 квітня 2023. С 74-78.
6. Леонова В.І. Реабілітація військових під час бойових дій. *Науковий вимір соціальних та педагогічних проблем сьогодення* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. Одеса, 2022. С 8-11.
7. Леонова В.І. Особливості роботи соціального педагога із підлітками під час воєнного стану. *Науковий вимір соціальних та педагогічних проблем сьогодення* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. Одеса, 2022. С 54-55.
8. Леонова В.І. Методи діагностики соціальної роботи з дітьми з особливими потребами. *International scientific and practical conference «Pedagogy and Psychology in the Modern World: the art of teaching and learning»*: conference proceedings, February 26-27, 2021. Vol. 1. Wloclawek, Republic of Poland. P. 57-60.
9. Леонова В.І., Вігурська В. Експериментально-дослідницька програма підготовки соціальних працівників до проведення благодійних акцій. *Науковий вимір*

соціальних та педагогічних проблем сьогодення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. Одеса, 2020. 269 с. С-176

10. Леонова В.І., Бац А. Експериментально-дослідна робота щодо соціально-психологічної діяльності з дітьми групи ризику. *Науковий вимір соціальних та педагогічних проблем сьогодення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. Одеса, 2020. 269 с. С-13*

11. Леонова В. І., Віщукаєва К.М. Розвиток професійної майстерності майбутніх соціальних працівників. *Інноваційна педагогіка : Одеса. 2020. Вип. 27. Том 1. С. 124–127.*

12. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020, 275 с.

13. Слосанська Г. Соціальна робота в громаді за кордоном: історія та сучасні тенденції розвитку : *Social work and education. 2019. Vol. 6, no. 4. С. 390-407.*

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт.
2. URL : <http://www.mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
5. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>